

הכנסת העשרים

יוזמים : חברי הכנסת

רויטל סויד
דוד ביטן
שולי מועלם-רפאלי
יעקב מרגי
יואב בן צור
נחמן שי
חיים ילין
יואל רזבוזוב
מיקי לוי
איציק שמולי
אמיר אוחנה
נורית קורן
שרן השכל
יחיאל חיליק בר
עמיר פרץ
עמר בר-לב
רועי פולקמן
מירב בן ארי
אורי מקלב
אורלי לוי אבקסיס
יגאל גואטה

פ/20/3110

הצעת חוק הסרת פרסום הסתה שהתפרסם ברשת החברתית המקוונת, התשע"ו-2016

הגדרות 1. בחוק זה –

”פרסום הסתה לטרור” – פרסום הנחזה להיות קריאה לעשיית מעשה טרור או עידוד לעשיית מעשה טרור ועל פי תוכנו של הפרסום המסית והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה טרור. לעניין זה אין נפקא מינה אם הפרסום הוביל למעשה טרור אם לאו;

"השר" – השר לביטחון הפנים ;

"מעשה טרור" – כהגדרתו בחוק חוק המאבק בטרור, התשע"ו–2016¹ ;

"ספק רשת חברתית מקוונת" – מנהל אתר האינטרנט בו מתבצעת פעילות משתמשי הרשת החברתית, לרבות אדם או חברה המופקדים על הקמת האתר האמור או תפעולו ;

"פרסום" – כהגדרתו בחוק לשון הרע, תשכ"ה–1965² ;

"רשת חברתית מקוונת" – (להלן – רשת חברתית) שירות רשת המאפשר למשתמש בו את כל אלה :

(1) יצירת כינוי משתמש הגלוי לכלל משתמשי הרשת החברתית ;

(2) שיתוף תוכן עם משתמשים מתוך משתמשי הרשת החברתית ;

(3) צפייה ברשימת כינויי המשתמשים שהוזנו על ידי כלל משתמשי הרשת החברתית וצפייה בתכנים או בחלק מהם ששותפו בין משתמשי הרשת החברתית.

2. הסרת פרסום מסית (א) פורסמה ההסטה לטרור ברשת חברתית, יסיר ספק הרשת החברתית את הפרסום לא יאוחר מארבעים ושמונה שעות מעת הפרסום ; לשם מילוי הוראות סעיף זה ינקוט הספק אמצעים סבירים לרבות ניטור המידע המתפרסם ברשת החברתית.

(ב) לא פעל ספק הרשת החברתית כאמור בסעיף קטן (א), דינו – קנס שלוש מאות אלף שקלים חדשים בגין כל פרסום ; לעניין סעיף זה תהא זו הגנה טובה לספק הרשת החברתית שהסיר את הפרסום ונקט אמצעים סבירים כדי לפעול כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) ידע ספק הרשת החברתית על פרסום ההסטה ולא הסירה כאמור בסעיף קטן (א), דינו – קנס ארבע מאות אלף שקלים חדשים בגין כל פרסום ; לעניין זה, חזקה כי פרסום שהתפרסם בעיתונים היומיים או במהדורות האינטרנט של עיתונים אלה נודע לספק הרשת החברתית.

3. ביצוע וסדרי דין (א) פורסם דבר הסטה לטרור ברשת החברתית ולא הוסר כאמור בסעיף 2, רשאי השר או הממונה מטעמו להגיש בקשה להטלת קנס לבית המשפט המחוזי בירושלים.

¹ ס"ח התשע"ו, עמ' 1067.
² ס"ח התשכ"ח, עמ' 240.

(ב) הוגשה בקשה כאמור, יודיע בית המשפט לספק הרשת החברתית על הבקשה, ורשאי ספק הרשת החברתית להגיש התנגדות בכתב לא יאוחר משבעה ימים מיום קבלת ההודעה.

(ג) לא התקבלה תוך ארבעה עשר יום מיום ההודעה התנגדות בכתב, יטיל בית המשפט על ספק הרשת החברתית קנס כאמור בסעיף 2.

(ד) התקבלה התנגדות כאמור, יקבע בית המשפט דיון במעמד הצדדים לא יאוחר משלושים יום מיום קבלת ההתנגדות ורשאי הוא לאשר את דבר הפרסום או ליתן צו להסירו או ליתן צו להסירו ולהטיל קנס עד סכום הקנס כאמור בסעיף 2.

ד ב ר י ה ס ב ר

בחודשים האחרונים מתמודדת מדינת ישראל עם גל טרור של יחידים, ולצד זאת, ניכרת התגברותה של ההסתה לטרור הפושה במרחב הווירטואלי בכלל וברשתות החברתיות בפרט. לפני פיגועים, נתגלו לא אחת, קריאות מסיתות לרצוח יהודים, פרסומים המעודדים מעשי טרור ואף כאלו המניעים את היחידים לעשות כן. בין היתר ניתן היה למצוא תכתובות הקוראות בצורה ברורה לקוראים להפוך לשאהידים, "סרטוני הדרכה" בהם הוראות מדויקות, מפורטות ודוגמאות כיצד יש לבצע את מעשה הרצח. בין הסרטונים ניתן אף למצוא סרטוני בהם אימאמים במסגדים מסיתים בדרשותיהם לרצח וטרור וכן סרטונים בהם קיימות הנחיות ברורות כיצד לבחור את הסכין, להשחיזה ולהניפה וכאלו המדגימים היכן המקום המיטבי לדקור את הקורבן. הקוראים הצעירים מוסתים לצאת ולבצע פיגועי טרור וניכר כי הם נענים לקריאות המסיתות.

במציאות בה הרשת החברתית (פייסבוק, יוטיוב, טוויטר, גוגל וכד') משמשת כזירה משמעותית לשיח, ללא כל פיקוח, חובה עלינו לקבוע מלבד האחריות הפלילית של המפרסם, אשר לרוב אינו ידוע או אינו בנמצא, גם אחריות אזרחית מנהלית על מי שעובר עבירה של פרסום דבר הסתה ולהטיל את האחריות המתבקשת למי שמאפשר את פרסום הקריאה הברורה לעשיית מעשה טרור, שידור סרטונים מנחים לביצוע רצח וקריאה לציבור קוראיו למות כשאהידים.

ראוי כי על בעלי הרשתות החברתיות, המספקות את התשתית לפרסום, תוטל האחריות למתרחש בגזרתם כפי שנעשה כאשר מדובר במדיה תקשורתית נוספת כעיתון או טלוויזיה. נוכח השוני, כי פרסום ברשתות החברתיות איננו דרוש אישור, הרי שהצעת חוק דנא, מבקשת להטיל את האחריות לניטור דברי הסתה לטרור ולהסרתם תוך 48 שעות. משלא עשה כן יחויב בעל הרשת החברתית בקנס בגובה של 300,000 שקלים חדשים. אמצעי הטכנולוגיה העומדים לרשותה של הרשת החברתית מאפשרים לה לנטר, לאתר ולהסיר רשומות הקוראות למעשי טרור. כך לדוגמה, נעשות פעולות על מנת למנוע הימצאות תכני פדופיליה ברשתות מתוקף המאבק של הרשתות החברתיות בתופעת הפדופיליה. משכך, ניכר כי מדובר בהחלטת מדיניות, הרואה חשיבות בנושא מסוים, ויישומה הוא בר ביצוע. נכון לעת הזו לא מצאו לנכון הרשתות החברתיות לנטר את המבוקש בהצעת חוק דנא אך בשל מדיניות. ככל שימצאו לנכון לעשות כן- יש בידן היכולת. צוות העובדים של הרשתות כולל עובדים הדוברים את כלל השפות כשפת אם ויתר על כן כאלו היודעים להבחין ולאבחן את ההקשר בו נכתב דבר ההסתה הגובה חיי אדם.

נוכח ההסתה החמורה ברשתות, הקריאות הרבות לביצוע מעשי טרור, רצח ופיגועות בבני אדם על רקע מניע מדיני, אידיאולוגי או דתי וכן נוכח הימצאותם של "סרטוני הדרכה" לביצוע המעשה, קובעת הצעת החוק דנא, חובה על הרשתות החברתיות, לנטר את דברי ההסתה, למנוע את פרסומם להטיל עליהם קנס אם לא יעשו כן.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"א בסיוון התשע"ו – 27.6.16